

Feminist Gece Yürüyüşü'nde Ne Oldu?

Bu seneki 8 Mart Feminist Gece Yürüyüşü pek çok yanıyla tartışılması gereken bir protesto oldu. Bu sene belki de son birkaç yıldaki en dinamik ve en kitlesel gece yürüşü yapıldı.

Ofisten çıkıp Galatasaray Meydanı'na yürürken, polisin büyük ihtimalle bizi yürütmeyeceğini düşünüyordum. Keza 25 Kasım'da yürüyememiştik. Bunun 1 Mayıs'tan beri süren yasaklardan bir farkının olacağını sanmıyordum.

Yanıldım.

Galatasaray Meydanı'ndan başlayıp Fransız Konsolosluğu'nun önüne kadar polis ara sokaklarda kaldı. Uzun zamandır İstanbul'da bu kadar çok kişiyle birlikte, bu kadar uzun mesafe yürüyemediğim için ağzım kulaklarımdaydı.

Bu yazıyı da o zaman yazmaya karar verdim. Başlığım da hazırды: Erkeklik Tayyip Erdoğan'da Vücut Buldu.

Pek çok yeni yüzün katıldığı, herkesin kafasına göre slogan attığı ama slogan atmadan, şarkı söylemeden, zıplamadan duramadığı bir eylemdi. Yılların sloganlarında geçen “erkek” vurgusuysa “Tayyip” ile yer değiştirmişti. Belli ki toplumsal rahatsızlık, süre gelen öfke ve baskı bu kadar kadını, aynı benim gibi “Yürütmeyecekler” diye düşünenleri de İstiklal'e getirmişti, algılarda patriyarkanın yüzü Recep Tayyip Erdoğan'dı. Bence bu seneki yürüyüşün en önemli noktası bu oldu.

Meinhof gibi “öfkeli kadınlar” vardı İstiklal'de. Polise, devlete, Tayyip'e, babaya, kocaya, sevgiliye öfkelenen kadınlar vardı. Klasik sloganların dışına çıkıp kendi canlarının yandığı yerden, anlaşılmaz ama doyurucu bir uğultuyla öfkelerini kusan kadınlar vardı. Uzun zamandır katıldığım en iyi protestoydu.

Peki ne oldu?

Fransız Konsolosluğu önünde basın açıklaması yapma planı varken, mekana yaklaştığımızda bir karma (kadın ve erkeklerin olduğu) siyasetin polis barikatı önünde “beklediğini” gördük. Evet bekliyorlardı.

Kadınla,r ki yürüyüşün ismi Feminist Gece Yürüyüşü olsa da katılanların bir kısmının kendini feminist olarak tanımlamaması üzerinden kadınlar diyorum, konsolosluğun önüne yaklaştığında bu karma siyaset de polise doğru yürümeye ve slogan atmaya başladı.

Erkeksiz – karma eylem tartışması her zaman yapılır. Ancak herhangi bir grubun belli bir grubu bekleyip ardından polis barikatına dayanması Sırrı Süreyya Önder'in meşhur “Ambulansın ardına takılan taksi” benzetmesini hatırlatıyor.

Ve tartışma başladı. Bahsi geçen gruba karşı bir kızgınlık vardı. Ama polis de dibimizdeydi. Bu durumda flamasız feminist yürüyüş grubu karma gruba katılacak mı, katılmayacak mıydı? Neyse ki Gezi direnişi huyumuza biraz işlemiş ki pek çok kişi bu tartışmanın sonunu beklemeden polis barikatına doğru ilerledi.

Tartışmalar, yılların izini taşıyan “Flamasız, flama” mevzuuna dönüştü. Gece yürüyüşünü düzenleyen platform “Eylemi bitirdik, gidiyoruz” dedi. Platform daha sonra da yaptığı basın açıklamasında bu grupların erkeklerinin LGBTİ bireylere şiddet uyguladıklarını, platformun itirazlarına da hakaret ile cevap verdiklerini söyledi.

Sonuç itibariyle yürüyüşün örgütleyicisi ve öznesi olanlar evlerine döndü. Polis barikatı önünde “Direneceğiz” diyen grup da bir süre slogan atıp, kalkan itekledikten sonra dağıldı.

Bu durumda sormak istediğim birkaç soru var:

Karma siyasetin belli bir strateji izlediği açık. Olur da Taksim'e girebilseydik bu strateji sayesinde olacaktı, girmeyip gaz yeseydik yine bu sebepten kaynaklanacaktı.

* Ancak benim anlamadığım bu siyasetin özellikle 8 Mart'ta, Taksim için direnmek diye bir amacı varken bir anda erkeklerin barikat önüne geçmesinin, polisin burnunun dibindeyken flama tartışması yapmasının sebebini biri açıklayabilir mi?

* Aynı siyasetin, bileşeni olduğu toplumsal muhalefetin bir parçası olan feministlerin eylemini bu şekilde “kullanması” etik mi? Ya da, mevzu “siper yoldaşlığı” ise, yoldaşlık hukukuna uygun mu?

* Ayrıca “Taksim'i almak”, “direnmek” gibi amaçlarla bir protestoyu başka bir protesto haline getirmişken, bu durumdan rahatsız olanların olay yerini terk etmesi üzerine bu “ulvi amaçtan” caymanın anlamı ne?

Bir de gece yürüyüşünün örgütleyici platformuna sormak istediklerim var. Bütün yürüyüş boyunca polis şiddetinin eksik olmadığı sloganlar atıldı. Son raddeye gelindiğinde kadın ve erkeklerden oluşan grubun bir müdahalesi oldu.

* Genel siyasi konjöntür yani, ifade özgürlüğü, insan, kadın ve kent hakları acımasızca ihlal edilirken, polis açıkça tehditkar bir şekilde karşımızda dururken, 30 kişilik bir grupla “Sen bunu yaparsın, yapamazsın” tartışması yapmanın nedeni ne? Bu tartışma her an canımıza kast edebilecek bir iktidarın dibi yerine, yine tavizsiz bir şekilde ama daha sonra yapılamaz mıydı?

* Eğer platform alandan ayrıldıktan sonra, sırf katılım azaldı diye polis 30 kişilik gruba müdahale etseydi, dayanışma ruhu zarar görmez miydi?

Platform “Eylemi bitiriyoruz” kararı oladıktan sonra dahi pek çok platform üyesinin barikatın önünde beklediğini biliyorum. Buradaki sorunları sadece “feministlere” ya da “karma siyasetlere” yıkmanın doğru olmadığı kanaatindeyim.

Kanaatimce kötü bir alışkanlığımız var. Gezi'nin bize öğrettiklerini, yani otonomluğu, dayanışma ve fedakarlığı, biraradalığı, iktidarımızı paylaşmayı çok kolay unutuyoruz. Bildiğimiz siyaset yapma biçimine geri dönüyoruz. Ve ne yazık ki bu alışkanlık bizi dönüp dolaştırıp alternatifsizlik çıkmazına getiriyor.

Ben bugün bir ara barikatın dibinde, kadınlar, feministler, LGBTİ'ler, solcularla beraber “Polis kaç kaç kaç kadınlar geliyor” diye bağırırken 31 Mayıs gününün ruhunu gördüm. Bence buna sınıksız tutunmalı ve bir daha kaybetmemeliyiz. (EA)

Fotoğraf: Erhan Arık, Nar Photos

Elif Akgül

Gazeteci. Aralık 2012-Haziran 2018 dönemi bianet İfade Özgürlüğü editörü. Öncesinde IMC TV'de muhabirlik yaptı. İstanbul Bilgi Üniversitesi Sinema Televizyon Bölümü mezunu. Feminist Gece Yürüyüşü'nde Ne Oldu?

Gezi'nin bize öğrettiği otonomluğu, dayanışmayı, iktidarımızı paylaşmayı kolay unutuyoruz. Bildiğimiz siyaset biçimine geri dönüyoruz. Ne yazık ki bu alışkanlık bizi dönüp dolaştırıp alternatifsizlik çıkmazına getiriyor.

Elif Akgül İstanbul - BİA Haber Merkezi 09 Mart 2014, Pazar 15:11